1
bureau
Coordination

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre de la Justice, le 22 novembre 1952, d'une demande d'avis sur un projet de loi "portant approbation du traité entre la Belgique, le Grand-Duché de Luxembourg et les Pays-Bas, relatif au droit international privé, signé à La Haye le 11 mai 1951 et introduisant dans la législation belge la loi uniforme annexée à ce traité", a donné en sa séance du 26 janvier 1953 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, de 22e November 1952 door de Minister van Justitie verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet "houdende goedkeuring van het verdrag tussen België, het Groothertogdom Luxemburg en Nederland betreffende het internationaal privaatrecht, ondertekend te 's Gravenhage op 11 Mei 1951, en tot invoering in de Belgische wetgeving van de bij dit verdrag gevoegde eenvormige wet", heeft ter zitting van 26 Januari 1953 het volgend advies gegeven :

L'article 1er du projet, qui dispose que le traité signé à La Haye le 11 mai 1951 sortira son plein et entier effet, n'appelle aucune observation.

L'article 2 prévoit que la "loi uniforme" annexée au traité "aura force de loi".

Cette loi uniforme modifie ou abroge certaines dispositions légales belges et adopte en certains de ses articles des solutions en opposition avec la jurisprudence de nos cours et tribunaux.

Il en est ainsi, par exemple, pour les articles 6, 13 et 22.

L'article 6 de la "loi uniforme" prévoit que c'est la loi nationale de l'époux demandeur en divorce qui détermine les cas dans lesquels le divorce peut être autorisé. Or, un arrêt de la Cour de cassation du 16 mai 1952 a décidé que le divorce ne pouvait être prononcé que pour autant que cette cause de dissolution du mariage ne fût prohibée ni par la loi nationale du mari, ni par la loi de la femme.

L'article 13 soumet les successions à la loi nationale du défunt au moment du décès, en ce qui concerne la désignation des successibles,

l'ordre dans lequel ils sont appelés, la part qui leur revient, la réserve et l'obligation du rapport, alors que les articles 3, alinéa 2, 726 et 912 du Code civil consacrent un système différent et que la jurisprudence belge unanime applique, en matière de succession immobilière, la loi de la situation de l'immeuble et, en matière de succession mobilière, la loi du dernier domicile du de cujus.

L'article 22 dispose que le droit de représenter une personne en vertu d'un pouvoir est régi à l'égard des tiers par la loi du pays où agit le représentant. Cet article fait application de la loi du lieu de l'exécution du mandat. Or, la jurisprudence belge, selon le rapport de la Commission belgo-néerlando-luxembourgeoise pour l'étude de l'unification du droit, fait application de la loi du lieu de la conclusion du contrat, tandis que certains auteurs belges préconisent l'application de la loi du domicile du mandataire.

Or, le Gouvernement propose d'introduire dans la législation nationale un texte qui, bien qu'ayant toute la valeur matérielle d'une loi, sera voté sans que le législateur puisse faire usage de la procédure habituelle organisée par les articles 41 et 42 de la Constitution qui prévoient que les projets de loi ne peuvent être adoptés par les Chambres qu'après avoir été votés article par article, et que les Chambres ont le droit d'amender et de diviser les articles ainsi que les amendements proposés.

.../...

Il conviendrait donc, pour permettre au législateur d'exercer la plénitude de ses attributions constitutionnelles, de présenter la "loi uniforme" sous forme d'un projet de loi distinct, comprenant les dispositions abrogatoires reprises à l'article 3 du projet.

Si l'avis du Conseil d'Etat est suivi, il conviendrait, en outre, de modifier l'intitulé du projet de loi et d'omettre les mots "et introduisant dans la législation belge la loi uniforme annexée à ce traité".

Bij artikel 1 van het ontwerp luidens hetwelk het verdrag, ondertekend te 's Gravenhage op 11 Mei 1951, volkomen uitwerking heeft, is geen enkele opmerking te maken.

Luidens artikel 2 heeft de bij het verdrag gevoegde "eenvormige wet" "kracht van wet".

Die eenvormige wet wijzigt of heft sommige Belgische wetsbepalingen op en neemt in sommige artikelen oplossingen aan die in strijd zijn met de rechtspraak van onze hoven en rechtbanken.

Dit geldt bijvoorbeeld voor de artikelen 6, 13 en 22.

Volgens artikel 6 van de "eenvormige wet" bepaal de nationale wet van de echtgenoot, die echtscheiding vraagt, in welke gevallen deze kan worden uitgesproken. Het Hof van verbreking heeft echter bij arrest van 16 Mei 1952 beslist, dat echtscheiding alleen kan worden uitgesproken voor zover de nationale wet van de man of die van de vrouw zich niet tegen deze oorzaak van ontbinding van het huwelijk verzet.

Luidens artikel 13 zijn de erfenissen onderworpen aan de nationale wet van de overledene op het ogenblik van zijn overlijden wat betreft de aanwijzing der

.../...

erfgerechtigden, de volgorde waarin zij geroepen worden, de aandelen die hun ten deel vallen, het voorbehouden gedeelte en de verplichting tot inbreng, terwijl de artikelen 3, tweede lid, 726 en 912 van het Burgerlijk Wetboek een andere regeling huldigen en de eenstemmige Belgische rechtspraak de wet van de ligging toepast inzake vererving van onroerende goederen en de wet van de laatste woonplaats van de erflater inzake vererving van roerende goederen.

Luidens artikel 22 wordt de bevoegdheid van een persoon om een ander krachtens volmacht te vertegenwoordigen bepaald ten aanzien van derden door de wet van het land, alwaar de vertegenwoordiger handelt. Dat artikel doet dus een beroep op de wet van de plaats waar de lastgeving uitgevoerd wordt. Volgens het verslag van de Belgisch-Nederlands-Luxemburgse studiecommissie tot eenmaking van het recht, brengt de Belgische rechtspraak echter in toepassing de wet van de plaats waar de overeenkomst is gesloten, terwijl sommige Belgische auteurs de toepassing van de wet van de woonplaats van de lasthebber voorstaan.

De Regering stelt voor in de Belgische wetgeving een tekst op te nemen die, hoewel hij de volledige materiële waarde van een wet bezit, goedgekeurd zal worden zonder dat de wetgever daarbij gebruik kan maken van de gewone procedure neergelegd in de artikelen 41 en 42 van de Grondwet, luidens welke een wetsontwerp door de Kamers eerst aangenomen kan worden nadat daarover artikelsgewijs gestemd is en de Kamers het recht hebben de artikelen en de amendementen die werden voorgesteld te wijzigen en te splitsen.

.../...

Om dus de wetgever in staat te stellen ten volle zijn grondwettelijke bevoegdheid uit te oefenen, zou men de "eenvormige wet" moeten indienen als een afzonderlijk wetsontwerp, waarin dan de opheffingsbepalingen van artikel 3 van het ontwerp zouden worden overgenomen.

Wordt het advies van de Raad van State gevolgd, dan is het ook nodig de titel van het wetsontwerp te wijzigen en daarin de woorden "... en tot invoering in de Belgische wetgeving van de bij dit verdrag gevoegde eenvormige wet" te schrappen.

La chambre était composée de De kamer was samengesteld uit

Messieurs :	J. SUETENS,	premier président du Conseil d'Etat,	président,
de Heren :		eerste-voorzitter van de Raad van State,	voorzitter,
	M. SOMERHAUSEN,	conseillers d'Etat,	
	G. VAN BUNNEN,	raadsheren van State,	
	A. BERNARD,	assesseurs de la section de législation,	
	P. ANSIAUX,	bijzitters van de afdeling wetgeving,	
	G. PIQUET,	greffier adjoint, adjunct-griffier,	greffier. griffier.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise a été vérifiée sous le contrôle de M. SUETENS

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. SUETENS.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

(signé) G. PIQUET.

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

(signé) J. SUETENS.

expédition délivrée à M. le Ministre
uitgifte afgeleverd aan de H. Minister

de la Justice.
van Justitie.

Le 1953. De 1953.

Le Greffier du Conseil d'Etat, De Griffier van de Raad van State,

R. DECKMYN.